

**STANOWISKO Nr 5/2019
WOJEWÓDZKIEJ RADY DIALOGU SPOŁECZNEGO
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO**

z dnia 5 lipca 2019 r.

**w sprawie konieczności przyjęcia przez Radę Ministrów
Programu dla Lubelszczyzny
oraz ustanowienia Pełnomocnika Rady Ministrów
ds. Rozwoju Lubelszczyzny**

Wojewódzka Rada Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego wnikliwie i z troską ocenia sytuację społeczno-gospodarczą województwa lubelskiego, które ciągle zajmuje ostatnie miejsce w rankingach rozwoju i zamożności.

Istniejący program strategii dla Polski do roku 2030 i inne dokumenty o podobnym charakterze i horyzoncie czasowym, dotyczące rozwoju regionalnego posiadają istotną wadę. W tak odległym przedziale czasowym trudno precyzyjnie prognozować, ze względu na zmienność i nieprzewidywalność czynników wewnętrznych i zewnętrznych, społeczno-ekonomicznych czy makro i mikroekonomicznych czynników rynkowych. Jednocześnie sformułowane są one na tyle ogólnie i nieprecyzyjnie, że planowanie w takiej perspektywie inwestycji i rozwoju jest niemożliwe i nieskuteczne. Niekorzystne zjawiska na terenie województwa lubelskiego pogłębiają się. Lubelszczyzna należy do najbardziej zapóźnionych w rozwoju gospodarczym i zaniedbanych pod względem inwestycyjnym regionów Polski. Charakteryzuje się najniższym poziomem produktywności, innowacyjności oraz konsumpcji. Jest nie tylko zagrożona marginalizacją społeczno-ekonomiczną, ale osiągnęła najwyższy stopień tej marginalizacji.

Należymy do regionów o najwyższym wskaźniku ubóstwa, starzenia się społeczeństwa, wyludniania i odpływu młodych osób w wieku produkcyjnym

do innych regionów i poza granice kraju. Zjawiska te powodowane są brakiem perspektyw rozwoju i braku lokalnego rynku pracy.

Wynika to z upadłości i degradacji infrastruktury przemysłowej, która nastąpiła w trakcie przemian w latach 90-tych oraz braku koncepcji zagospodarowania powstałej luki. Programy adresowane do regionów szczególnie zaniedbanych, jak PO Polska Wschodnia+ i PO 2020+ nie przyniosły oczekiwanych efektów.

Mając powyższe na uwadze oraz idąc wzorem programu dla Śląska i programu dla Bieszczad, wnioskujemy do Pana Prezesa Rady Ministrów o powołanie Pełnomocnika Rządu do Spraw Rozwoju Lubelszczyzny, który skoordynuje prace nad ostatecznym kształtem i realizacją Programu dla Lubelszczyzny. Według naszej opinii, podstawowym zadaniem Pełnomocnika powinno być opracowanie w terminie do końca br. krótkoterminowej strategii i jej realizacja w okresie 3-5 najbliższych lat, z możliwością monitorowania efektów.

Jako strony – uczestnicy dialogu jesteśmy przekonani, że niezbędnym jest opracowanie programu i jego uruchomienie oraz wsparcie realizacji poprzez powołanie instytucji wspierających procesy inwestycji oraz rewitalizacji, w tym udział Banku Gospodarstwa Krajowego i instytucji funduszu poręczeniowo-gwarancyjnego, a także powołanie regionalnego klastra inwestycyjnego z udziałem: przedsiębiorców, jednostek badawczo-rozwojowych oraz uczelni wyższych, aby wykorzystać synergię potencjału wymienionych podmiotów.

Jednocześnie należy przeanalizować i uwzględnić podany poniżej hasłowo potencjał i kierunki strategii województwa lubelskiego, niedostatecznie dotychczas wykorzystane, a mogące mieć istotny wpływ na realizację programu inwestycji i rozwoju Lubelszczyzny.

- Położenie geograficzne- wiodący ośrodek w kontaktach Wschód-Zachód;
- potencjał naukowy i kulturalny Lublina i Lubelszczyzny;
- dziedzictwo historyczne i kulturowe Lublina i Lubelszczyzny;
- rozwój gospodarczy w latach 2007-2013 oraz perspektywa finansowa 2014-2020;
- perspektywa otwarcia rynków: ukraińskiego, białoruskiego, rosyjskiego, chińskiego, azerskiego, armeńskiego;
- możliwość rozwijania kontaktów i spotkań ze specjalistami od rozwoju wielu sektorów gospodarki lokalnej, regionalnej, zagranicznej;
- organizacja sektorów strategicznych dla polskiej gospodarki, regionalnych i ponadregionalnych;

- organizacja konferencji i sympozjów o charakterze ogólnopolskim i międzynarodowym;
- potencjał uczelni lubelskich w rozwoju kompetencji pracowników, jako inwestycja w rozwój kapitału ludzkiego i podnoszenie profesjonalizmu;
- wsparcie władz rządowych, samorządu miejskiego i wojewódzkiego w realizacji założonych celów;
- współpraca transgraniczna z zagranicznymi samorządami, pozyskanie partnerów do współpracy w wybranych branżach na tamtejszych rynkach;
- udział w misjach gospodarczych, poprzez relacje partnerskie, na poziomie samorządowym i rządowym;
- kreowanie wizerunku Lubelszczyzny jako koordynatora kontaktów Wschód-Zachód.

W Programie dla Lubelszczyzny należy uwzględnić strategiczne sektory branżowe gospodarki oraz możliwości wykorzystania potencjału naukowo-edukacyjnego ośrodków akademickich Lubelszczyzny:

- branża energetyczna i eko-energetyczna (wiatrowa, wodna, słoneczna, biogazowa, wodna - termy),
- górnictwo węgla, wydobywanie bursztynu,
- budownictwo,
- rolnictwo, w tym produkcja biomasy dla celów OZE,
- przetwórstwo rolno-spożywcze,
- motoryzacja,
- przemysł lotniczy,
- nowoczesne technologie-informatyczne, farmaceutyczne, bio-gospodarka,
- turystyka medyczna i usługi prozdrowotne i medyczne,
- przemysł obronny,
- przemysł biotechnologiczny i farmaceutyczny,
- usługi IT/ICT,
- branża ochrony i zachowania zabytków,
- produkcja sprzętu medycznego i aparatury pomiarowej,
- maszyny i urządzenia górnicze,
- przemysł kosmetyczny.

Do realizacji Programu dla Lubelszczyzny niezbędna jest decentralizacja i przywrócenie siedzib oraz ośrodków decyzyjnych firm komercyjnych takich jak PGE (obecnie w Warszawie), Zakładów Azotowych Puławy (obecnie w Grupie Azoty) czy wytwórni PZL Świdnik S.A. oraz Lubelski Węgiel Bogdanka” S.A. (obecnie w grupie ENEA).

Podkreślamy, że zarysowane obszary i problemy są nierozwiązane od wielu lat, m.in. z powodu braku kompleksowego programu czy też koncepcji ich rozwiązania. Idea powołania na poziomie rządu pełnomocnika, który dokona kompleksowej analizy oraz opracuje i wdroży program naprawczy jest gwarancją rozwoju regionu.

Deklarujemy, że działanie to spotka się z pełnym wsparciem i pomocą ze strony wszystkich stron dialogu społecznego województwa lubelskiego.

Stanowisko zostało zaakceptowane przez wszystkie strony dialogu Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego. Podpis w imieniu Rady złożył Przewodniczący Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego Województwa Lubelskiego.

PRZEWODNICZĄCY
Wojewódzkiej Rady Dialogu Społecznego
Województwa Lubelskiego

/- / Przemysław Czarnek

Otrzymują:

1. Prezes Rady Ministrów
2. Posłowie na Sejm RP z województwa lubelskiego
3. Posłowie do Parlamentu Europejskiego z województwa lubelskiego

Załączniki:

1. Informacja dotycząca trybu powołania i finansowania Pełnomocnika Rządu oraz zespołu.
2. Wybrane projekty strategiczne Województwa Lubelskiego wymagające objęcia przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej konstytucyjną zasadą pomocniczości, celem stworzenia warunków życia dla społeczności województwa lubelskiego oraz przeciwdziałaniu nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu.
3. Wniosek Pana Posła Sławomira Skwarka.
4. Wniosek Pana Posła Jerzego Bieleckiego.

Załącznik nr 1

Dz.U.2012.0.392 tj. - Ustawa z dnia 8 sierpnia 1996 r. o Radzie Ministrów.

1. Rada Ministrów może ustanowić pełnomocnika Rządu do określonych spraw, których przekazanie członkom Rady Ministrów nie jest celowe.
2. Pełnomocnikiem Rządu może być sekretarz stanu lub podsekretarz stanu, a w szczególnie uzasadnionych wypadkach, w zakresie zadań o zasięgu regionalnym - wojewoda.
3. Pełnomocnika Rządu powołuje i odwołuje Prezes Rady Ministrów.
4. Rada Ministrów określa, w drodze rozporządzenia, zakres udzielonych pełnomocnikowi upoważnień, sposób sprawowania nadzoru nad jego działalnością oraz sposób zapewnienia pełnomocnikowi obsługi merytorycznej, organizacyjno-prawnej, technicznej i kancelaryjno-biurowej.
5. W celu sfinansowania działalności ustanowionego pełnomocnika Rządu, Prezes Rady Ministrów może, w drodze rozporządzenia, dokonywać przeniesienia planowanych dochodów i wydatków budżetowych między częściami budżetu państwa, z zachowaniem przeznaczenia środków publicznych, wynikającego z ustawy budżetowej.

Załącznik nr 2

Wybrane projekty strategiczne Województwa Lubelskiego wymagające objęcia przez Rząd Rzeczypospolitej Polskiej konstytucyjną zasadą pomocniczości, celem stworzenia warunków życia dla społeczności województwa lubelskiego oraz przeciwdziałaniu nadmiernemu rozwarstwieniu społecznemu.

- Budowa dwóch kopalni węgla kamiennego
- Budowa elektrowni systemowej
- Rozbudowa i modernizacja dystrybucyjnych sieci energetycznych SN i nN
- Budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych (RDF lub pre-RDF) z odzyskiem energii w Lublinie
- Rewitalizacja systemu wodnego Kanału Wieprz – Krzna

- Budowa zbiornika Oleśniki
- Budowa drogi wodnej E-40
- Poprawa dostępności transportowej i komunikacyjnej
- Budowa mostu na rzece granicznej Bug na przejściu granicznym Terespol – Brześć
- Utworzenie polsko - białoruskiego przejścia granicznego w miejscowości Orchówek koło Włodawy

Przedsięwzięcie Budowa dwóch kopalni węgla kamiennego	
Cel przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie obejmuje działania dotyczące przygotowania i realizacji procesu inwestycyjnego związanego z lokalizacją zakładów górniczych w Lubelskim Zagłębiu Węglowym (LZW) wykorzystujących najnowsze rozwiązania podnoszące efektywność wydobywania węgla kamiennego i minimalizujących negatywny wpływ na środowisko.</p> <p>Uruchomienia wydobywania węgla kamiennego w Lubelskim Zagłębiu Węglowym ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie wzrostu gospodarczego regionu i dochodów ludności, - dywersyfikacja struktury przemysłowej regionu, - powstanie nowych miejsc pracy, - rozbudowa infrastruktury technicznej (drogowej, kolejowej, elektroenergetycznej).
Zakres przedsięwzięcia	<p>Realizacja przedsięwzięcia obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę dwóch kopalni węgla kamiennego zlokalizowanych w gminie Sawin i w gminie Siedliszcze, - budowę i modernizację infrastruktury transportowej (drogowej, kolejowej).
Lokalizacja/obszar	<p>Kopalnia Węgla Kamiennego w gm. Sawin planowana jest w granicach złoża węgla „Sawin” w LZW. Lokalizacja zakładu górniczego obejmuje teren 6 gmin województwa lubelskiego, tj.: Urszulin, Stary Brus, Sawin, Hańsk, Cyców i Wierzbica.</p> <p>Kopalnia Węgla Kamiennego w gm. Siedliszcze planowana jest w granicach złoża węgla „Lublin” w LZW. Infrastruktura naziemna zakładu górniczego powstanie w miejscowości Kulik (gm. Siedliszcze).</p>
Zasoby/potencjały	<p>Realizacja przedsięwzięcia związana jest wykorzystaniem lokalnego potencjału w postaci złóż węgla kamiennego w Lubelskim Zagłębiu Węglowym, które wynoszą:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zasoby bilansowe 11 284,81 mln t (19,3% zasobów krajowych) - zasoby przemysłowe 300,13 mln t (10,1% zasobów krajowych)
Potencjalne efekty bezpośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - zakładane wydobywanie węgla 15 mln ton / rok - zwiększenie perspektywy wzrostu gospodarczego i dochodów ludności

i pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - dywersyfikacja struktury przemysłowej regionu – zwiększenie udziału przemysłu w strukturze WDB regionu - powstanie trwałych nowych bezpośrednich i pośrednich miejsc pracy (szacuje się, że dzięki powstaniu jednej kopalni zostanie stworzonych bezpośrednio i pośrednio 10 000 miejsc pracy) - rozbudowa infrastruktury technicznej (drogowej, kolejowej, elektroenergetycznej) - rozwój sektora usług rynkowych - większa rozpoznawalność regionu wśród inwestorów zagranicznych
-------------	---

Przedsięwzięcie	Budowa elektrowni systemowej
------------------------	-------------------------------------

Cel przedsięwzięcia	Przedsięwzięcie obejmuje działania związane z realizacją infrastruktury elektroenergetycznej przesyłowej i dystrybucyjnej oraz nowego, wykorzystującego najnowocześniejsze technologie źródła wytwarzania energii opartego na lokalnych zasobach węgla kamiennego w LZW.
---------------------	--

	Przedsięwzięcie ma na celu: <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenia bezpieczeństwa energetycznego i zapewnienie stabilnych dostaw energii zarówno dla regionu, jak i całego kraju - wykorzystanie nowoczesnych technologii produkcji energii w technologii zgazowania węgla (IGCC)
--	---

Zakres przedsięwzięcia	<ul style="list-style-type: none"> - budowa elektrowni systemowej o mocy 500 MW - budowa linii 400 kV Lublin – Chełm - modernizacja i budowa infrastruktury transportowej (drogi lokalne)
------------------------	--

Lokalizacja/obszar	Planowana lokalizacja elektrowni obejmuje tereny położone w m. Stara Wieś (gm. Łęczna), w sąsiedztwie Lubelskiego Węgla „Bogdanka” S.A. Lokalizacja ta uwzględniona została w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego gm. Łęczna.
--------------------	---

Zasoby/potencjały	<ul style="list-style-type: none"> - możliwość wykorzystania lokalnych zasobów węgla zlokalizowanych w Lubelskim Zagłębiu Węglowym - współpraca z Lubelski Węgiel Bogdanka” S.A. w zakresie dostaw węgla
-------------------	--

Potencjalne efekty bezpośrednie i pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego kraju i niezawodności dostaw energii - budowa elektrowni systemowej o mocy 500 MW w nowoczesnej technologii zgazowanego węgla (IGCC) - dywersyfikacja struktury przemysłowej regionu poprzez zwiększenie udziału przemysłu i usług w strukturze WDB regionu - stworzenie nowych miejsc pracy
---	---

Przedsięwzięcie	Rozbudowa i modernizacja dystrybucyjnych sieci energetycznych WN, SN i nN
------------------------	--

Zakres (opis przedsięwzięcia)	Działania dotyczą remontów, rozbudowy i przebudowy sieci dystrybucyjnej energii elektrycznej na nowocześniejszą i bardziej wydajną. Przedsięwzięcia w zakresie rozwoju i modernizacji sieci dystrybucyjnych WN, SN i nN obejmują budowę nowych
-------------------------------	--

<p>Uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia w kontekście realizacji celów rozwojowych obszaru objętego kontraktem</p>	<p>i rozbudowę istniejących linii WN, SN i nN oraz budowę nowych i modernizację istniejących stacji transformatorowych SN/nN.</p> <p>Rozwój obszarów wiejskich w zakresie nowych specjalizacji w rolnictwie i dywersyfikacji gospodarczej obszarów wiejskich.</p>
<p>Lokalizacja (miejsce realizacji)</p>	<p>Województwo lubelskie - szczególnie obszary wiejskie, gdzie poziom dostępności i jakości infrastruktury energetycznej hamuje możliwości ich rozwoju społecznego i gospodarczego.</p>
<p>Zakładane efekty</p>	<p>W wyniku realizacji przedsięwzięcia nastąpi:</p> <ul style="list-style-type: none"> ▪ wzrost lokalnego bezpieczeństwa energetycznego poprzez ograniczenie awaryjności dostaw; ▪ zmniejszenie wskaźnika strat sieciowych na dystrybucji i związanej z tym emisji CO₂; ▪ poprawa efektywności energetycznej oraz wzrost konkurencyjności i rentowności przedsiębiorstw; ▪ zwiększenie możliwości przyłączania rozproszonych źródeł energii z odnawialnych źródeł; ▪ zwiększenie zatrudnienia pozarolniczego mieszkańców wsi bez konieczności zmiany miejsca zamieszkania; ▪ poprawę jakości, niezawodności oraz ciągłości dostaw energii elektrycznej; ▪ zmniejszenie wskaźników systemowych SAIDI, SAIFI i MAIFI; ▪ automatyzacja pracy sieci elektroenergetycznej.

<p>Przedsięwzięcie</p> <p>Budowa instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych (RDF lub pre-RDF) z odzyskiem energii w Lublinie</p>	
<p>Zakres (opis przedsięwzięcia)</p>	<p>Inwestycja polega na budowie instalacji termicznego przekształcania odpadów komunalnych (RDF lub pre-RDF) z odzyskiem energii w Lublinie. Będzie ona spełniać podwójną rolę: integralnego elementu systemu gospodarki odpadami oraz zapewni produkcję ciepła na potrzeby miasta. Głównym strumieniem paliwa do instalacji będzie RDF lub pre-RDF pochodzący z planowanego przez Gminę Lublin Regionalnego Zakładu Zagospodarowania Odpadów w Lublinie. Nowa instalacja pracować będzie w podstawie systemu ciepłowniczego i w związku z powyższym docelowo zostanie zwymiarowana na potrzeby letnie sieci ciepłowniczej.</p> <p>Jednocześnie ze względu na brak dotychczas na terenie Województwa Lubelskiego tak nowoczesnego źródła energii, realizacja Projektu przyczyni się do zrównoważonego rozwoju naszego regionu poprzez zastosowanie nowoczesnej technologii, wzrost konkurencyjności Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego, wzrost liczby miejsc pracy oraz zwiększenie spójności regionu poprzez współpracę w regionie w celu rozwiązania problemu</p>
<p>Uzasadnienie</p>	

realizacji przedsięwzięcia w kontekście realizacji celów rozwojowych obszaru objętego kontraktem	gromadzenia oraz transportu odpadów do źródła energii.
Lokalizacja (miejsce realizacji)	Gmina Lublin
Zakładane efekty	<p>Projekt rozwiąże problem konieczności składowania i utylizacji odpadów w Lubelskim Obszarze Metropolitalnym. Projekt będzie integralnym elementem wojewódzkiego systemu odpadowego, zapewni zastosowanie wymaganej hierarchii postępowania z odpadami, uzyskanie wymaganego poziomu odzysku, zminimalizowanie obciążenia karami oraz Uniknięcie drastycznego wzrostu ceny unieszkodliwienia odpadów poprzez zapewnienie odzysku ciepła po cenach rynkowych ;</p> <p>Projekt zapewni bezpieczeństwo energetycznego Lubelskiego Obszaru Metropolitalnego poprzez budowę źródła ciepła i energii elektrycznej opartego o odnawialne źródło energii. Ponadto zapewniona zostanie możliwość uzyskania przewidywalnego kosztowo źródła ciepła w Lublinie, stanowiącego konkurencję dla istniejących elektrociepłowni opartych o spalanie węgla i gazu.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ograniczenie zużycia paliw kopalnych oraz ograniczenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery, co przyczyni się do przyspieszenia realizacji zobowiązań z dyrektywy 2001/77/WE w sprawie promocji na rynku wewnętrznym energii elektrycznej produkowanej z OZE oraz dyrektywy 2009/28/WE z dnia 23.04.2009 r. w sprawie promowania stosowania energii ze źródeł odnawialnych zmieniającą i uchylającą dyrektywy 2001/77/WE oraz 2003/30/WE - Produkcja energii przy wykorzystaniu alternatywnych (odnawialnych) źródeł energii - Obniżenie kosztów składowania i utylizacji odpadów komunalnych - Poprawa stanu środowiska oraz zmniejszenie kosztów środowiskowych składowania odpadów

Przedsięwzięcie Rewitalizacja systemu wodnego Kanału Wieprz - Krzna	
Cel przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie obejmuje działania związane z odbudową koryta Kanału, odbudową i budową zbiorników retencyjnych, doprowadzalników wody i urządzeń nawadniających na terenach, na których odnotowano występowanie zjawiska suszy glebowej w rolnictwie. Działania rewitalizacyjne uwzględniają konieczność i zasady kształtowania harmonijnego krajobrazu i są zgodne z naturalnymi procesami osiągnięcia równowagi przyrodniczej.</p> <p>Odbudowa i modernizacja systemu Kanału Wieprz - Krzna ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - przeciwdziałanie skutkom suszy glebowej i hydrologicznej, - przywrócenie gospodarczych funkcji kompleksom wodno-łaskowym,

	<ul style="list-style-type: none"> - usprawnienie racjonalnej gospodarki wodnej, - przywrócenie do użytkowania zdegradowanych łąk, - renaturalizację ekosystemów wodnych i torfowiskowych na Pojezierzu Łęczyńsko-Włodawskim i w Poleskim Parku Narodowym, - zachowanie i ochronę najwartościowszych zespołów i fragmentów krajobrazów.
Lokalizacja/ obszar	<p>Obszar realizacji przedsięwzięcia o pow. 564,5 tys ha (20,4% pow. województwa) położony jest w północno-wschodniej części województwa i obejmuje swym zasięgiem 36 gmin, w tym 8 miast.</p> <p>Klimatyczny bilans wodny rolnictwa odnoszący się do poziomu uwilgotnienia środowiska wskazuje na niekorzystny bilans niedoborowy - tzw. suszę glebową w rolnictwie, obejmujący swym zasięgiem obszar realizacji przedsięwzięcia; w północnej i północno-wschodniej części obszaru przedsięwzięcia stwierdzono występowanie silnie niedoborowego bilansu wodnego rolnictwa, a w pozostałej części obszaru – lekko niedoborowego.</p>
Potencjały i bariery	<p>Rejon Kanału Wieprz – Krzna jest jednym z największych zwartych kompleksów użytków zielonych w Polsce, a także największym i najstarszym systemem wodno-melioracyjnym w kraju, a jego zasięg pokrywa się z regionem o szczególnych walorach przyrodniczych tj. z Polesiem Lubelskim.</p>
Potencjalne efekty bezpośrednie i pośrednie	<p>Modernizacja Kanału i urządzeń niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania systemu</p> <p>Rozwój energetyki odnawialnej i infrastruktury towarzyszącej</p> <p>Zapobieganie zagrożeniom naturalnym i ich skutkom</p> <p>Lepsze wykorzystanie istniejącego potencjału przyrodniczego i kulturowego</p> <p>Zwiększenie produktywności rolnictwa i rozwój przemysłu rolno-spożywczego</p>

Przedsięwzięcie Budowa zbiornika Oleśniki	
Cel przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie obejmuje działania związane z realizacją zbiornika dużej retencji służącego ustabilizowaniu stosunków wodnych mających na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ustabilizowanie stosunków wodnych w obszarach występowania suszy glebowej, - zwiększenie bezpieczeństwa p-powodziowego, - wzrost dyspozycyjnych zasobów wodnych rzeki Wieprz - zapewnienie stabilności dostaw wody do planowanej elektrowni systemowej w gm. Łęczna.

Zakres przedsięwzięcia	<p>Zakres rzeczowy przedsięwzięcia obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykonanie czaszy zbiornika na pow. 1 368 ha, - budowę zapory czołowej na długość 1,070 km, - przełożenie rzeki Wieprz na długość 4,00 km, - wykonanie budowli spustowych – szt. 2, - wykonanie budowli upustowej z odpływem do rzeki Wieprz, - budowę ujęcia i przebudowę koryta Kanału Wieprz-Krzna dla doprowadzenia wody do nawodnień rolniczych i stawów rybnych, - budowę przepompowni – szt. 5, - rozbiórka odcinka koryta KWK na długość 6,750 km.
Lokalizacja/obszar	<p>Planowana lokalizacja zbiornika obejmuje teren pięciu gmin: miasto Krasnystaw, Krasnystaw, Łopiennik Górny, Trawniki i Rejowiec Fabryczny, gdzie występują najdogodniejsze warunki ukształtowania terenu, charakteryzujące się wysokimi skarpami otaczającymi dolinę planowaną do zalania. W wyniku przetasowania doliny rzeki Wieprz w m. Oleśniki (gm. Trawniki) do wysokości 9,0 m zalaniu ulegną głównie użytki zielone o wadliwych warunkach wodnych, w tym duża część nieużytków rolnych.</p>
Potencjały i bariery	<p>W obecnej sytuacji pobór wody z Wieprza do systemu Kanału Wieprz-Krzna jest bardzo nierównomierny ze względu na bezzbiornikowe ujęcie. Średni przepływ wody w rzece Wieprz w przekroju projektowanego zbiornika Oleśniki wynosi 12,5 m³/s, podczas gdy przepływ biologicznie nienaruszalny wynosi 4 m³/s. W okresie niżówek ilość wody w Kanale zmniejsza się poniżej przepływu biologicznego, zaś odpływ jednostkowy spada do wartości nie notowanych w warunkach naturalnych. Brak odpowiednich urządzeń hydrotechnicznych do magazynowania wód uniemożliwia również pobór wód dla celów technologicznych planowanej w okolicach Łęcznej elektrowni.</p>
Potencjalne efekty bezpośrednie i pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - wybudowanie zbiornika dwukomorowego o pow. 1 368 ha i pojemności całkowitej 32 mln m³, w tym pojemności użytecznej 15,83 mln m³ - zwiększenie przepływu w rzece Wieprz do 7 m³/s - ustabilizowanie średniego przepływu wody w Kanale Wieprz – Krzna na poziomie 5,5 m³/s - zapewnienie wody od 1,0 do 1,5 m³/s dla planowanej elektrowni systemowej w gm. Łęczna - produkcja energii elektrycznej w elektrowni wodnej na zbiorniku o mocy 590 kW - przywrócenie funkcji gospodarczych kompleksom wodno-łaskowym w zakresie pozyskania biomasy - redukcja fali powodziowej w zlewni Wieprza Środkowego - planowane zaopatrzenie w wodę aglomeracji lubelskiej w związku z jej rozwojem i rosnącymi potrzebami wodnymi dla przemysłu i gospodarki komunalnej - rozwój turystyki i rekreacji na zbiorniku,

Przedsięwzięcie Budowa drogi wodnej E-40	
Cel przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie obejmuje działania związane z odtworzeniem i przywróceniem żeglowności drogi wodnej E-40 łączącej Morze Bałtyckie z Morzem Czarnym. Dolina rz. Bug na odcinku Brześć – Warszawa, niemal na całej długości ma naturalny silnie meandrujący charakter i jest objęta ochroną, stanowiąc część europejskiej sieci Natura 2000. Wymaga to budowy kanału łączącego koryta Wisły i Bugu, który może być poprowadzony przez obszar Nizin Środkowopolskich oraz Polesia. Realizacja przedsięwzięcia ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - optymalizację warunków dla przewozu towarów transportem niskoemisyjnym, - zredukowanie emisji CO₂, - przeniesienie na transport wodny ładunków przewożonych obecnie transportem kołowym.
Zakres przedsięwzięcia	<p>Zakres przedsięwzięcia obejmuje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę kanału na kierunku Terespol – Dęblin łączącego koryta rzek Wisły i Muchawiec (Białoruś) - wykonanie budowlanych i rekonstrukcyjnych prac hydrotechnicznych
Lokalizacja/obszar	<p>W ramach sporządzonego Studium wykonalności dla projektu rewitalizacji międzynarodowej drogi wodnej E-40 wskazano najkorzystniejszy pod względem społeczno-gospodarczym, ekonomicznym i ekologicznym wariant realizacji i przebiegu trasy drogi wodnej E-40 na odcinku Brześć – Warszawa. Najkorzystniejszy wariant obejmuje budowę kanału na kierunku: ujście rz. Wieprz do Wisły – Dolina Środkowej Wisły – Pradolina rz. Wieprz – Równina Parczewska – Zakłęstość Łomaska – Równina Kodeńska – Bug w ok. Terespol – ujście rz. Muchawiec.</p>
Potencjały i bariery	<p>Fragment trasy E-40 na odcinku Brześć – Warszawa, biegnący doliną Bugu w obecnym stanie nie spełnia wymagań stawianych drodze wodnej i nie zapewnia warunków do prowadzenia żeglugi. Dolina Bugu w granicach Polski niemal na całej długości jest objęta ochroną i stanowi część europejskiej sieci Natura 2000, a jej modyfikacja i przystosowanie do pełnienia roli drogi wodnej nie mogą być brane pod uwagę. Sytuacja ta wymaga wyznaczenia innej trasy, co wiąże się z koniecznością budowy kanału łączącego koryta Wisły i Bugu, który może być poprowadzony przez obszar Nizin Środkowopolskich oraz Polesia.</p>
Potencjalne efekty bezpośrednie i pośrednie	<ul style="list-style-type: none"> - wzrost potoków towarów pomiędzy Polską, Białorusią i Ukrainą (6 mln t ładunków rocznie) - zwiększenie potencjału węzłów logistycznych (Terespol, Małaszewicze, Dęblin) - wielostronna wymiana handlowa pomiędzy UE i Partnerstwa

	<p>Wschodniego, w szczególności krajami basenu Morza Bałtyckiego i Morza Czarnego</p> <ul style="list-style-type: none"> - rozwój gałęzi przemysłu związanych z budownictwem, remontami i eksploatacją obiektów pływających - zwiększenie potencjału kształtujących się ośrodków gospodarczych (Terespol, Radzyń, Ryki, Dęblin) - poprawa ochrony p-powodziowej - poprawa zapewnienia wody dla przemysłu i rolnictwa - poprawa atrakcyjności inwestycyjnej regionu - wykorzystanie turystyczne nowego szlaku wodnego
--	--

Przedsięwzięcie Poprawa dostępności transportowej i komunikacyjnej	
Cel przedsięwzięcia	<p>Przedsięwzięcie obejmuje działania związane z modernizacją i przebudową odcinków dróg krajowych i wojewódzkich oraz linii kolejowych. Działania te ukierunkowane są na zapewnienie sprawnych połączeń umożliwiających transport produktów i surowców dla przedsiębiorstw (kopalnie, elektrownia) oraz ułatwiających przemieszczanie się ludzi i zwiększających dostępność rynku pracy, usług publicznych.</p> <p>Realizacja przedsięwzięcia ma na celu:</p> <ul style="list-style-type: none"> - budowę przewag konkurencyjnych obszaru i regionu, - zwiększenie dostępności zewnętrznej obszaru, - usprawnienie systemu transportowego obszaru.
Potencjały i bariery	<p>Dostępność zewnętrzna i wewnętrzna obszaru, co jest konsekwencją niezadawalającego poziomu rozwoju infrastruktury transportowej na obszarze projektu są poważnymi barierami w rozwoju przedsiębiorczości oraz mobilności na rynku pracy. Dotyczy to zarówno poziomu nasycenia obszaru infrastrukturą transportową (drogową i kolejową), jak również odpowiedniej jakości infrastruktury komunikacyjnej.</p> <p>Położenie geograficzne obszaru i jego niska dostępność transportowa, w układzie dróg krajowych i kolei, ma bezpośrednie przełożenie na jego niską konkurencyjność w kontekście napływu nowych inwestycji, w tym także inwestycji zagranicznych.</p>
Zakres przedsięwzięcia	<p><u>drogi krajowe</u></p> <ul style="list-style-type: none"> - budowa autostrady A2 – inwestycja w przygotowaniu, realizacja odc. Siedlce-granica państwa (Kukuryki) w latach 2019-2022 (<i>Program Budowy Dróg Krajowych na lata 2014-2023 (z perspektywą do 2025r.)</i>) - budowa drogi ekspresowej S12 – inwestycja w przygotowaniu, realizacja odc. Piaski-Dorohusk w latach 2018-2022 (<i>PBDK 2014-2023</i>) - budowa drogi ekspresowej S19 – inwestycja w przygotowaniu, realizacja odc. Lublin-Lubartów w latach 2018-2021, odc. Lubartów-Białystok w latach 2018-2024 (<i>PBDK 2014-2023</i>) - przebudowa DK63 – przebudowa drogi na odc. Radzyń

Podlaski-Wisznice oraz Wisznice-Sławatycze polegająca na poprawie stanu drogi i geometrii drogi oraz doposażenia drogi w niezbędne urządzenia poprawiające brd (PBKD 2014-2023)

Przedsięwzięcie	Budowa mostu na rzece granicznej Bug na przejściu granicznym Terespol - Brześć.
Zakres (opis przedsięwzięcia)	Budowa w jednym ciągu drogowym 2 mostów zlokalizowanych w ciągu końcowego odcinka drogi krajowej Nr 2 pomiędzy DPG Terespol a Granicą Państwa: 1. Budowa mostu przez rzekę Bug na Polsko - Białoruskiej granicy państwowej zlokalizowanego w ciągu drogi krajowej nr 2 na odcinku Terespol - Granica Państwa w km 673+115 w m. Terespol. 2. Budowa mostu przez Zalew Bugu w m. Terespol położonego w ciągu w/w drogi w km 672+726, z połączeniem drogowym obu obiektów i włączeniem ich do Drogowego Przejścia Granicznego w Terespolu.
Uzasadnienie realizacji przedsięwzięcia w kontekście realizacji celów rozwojowych obszaru objętego kontraktem	Modernizacja istniejącego dojazdu do granicy polegająca na budowie nowych obiektów mostowych wraz z dojazdami, przyniesie wymierne korzyści oraz usprawni dojazd do i przejazd przez granicę państwa. Działania te będą miały korzystny wpływ na wynik ekonomiczny firm przewozowych, komfort i bezpieczeństwo jazdy, zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej oraz mobilności mieszkańców tych obszarów. Obecna stan techniczny mostów jest nieadekwatny do potrzeb ruchu granicznego oraz zapewnienia odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa. Realizacja projektu wydatnie wpłynie na zwiększenie intensywności powiązań funkcjonalnych oraz poprawę dostępności komunikacyjnej podmiotów po obu stronach granicy o znaczeniu regionalnym.
Lokalizacja (miejsce realizacji)	Na obszarze województwa lubelskiego: gmina Terespol;
Zakładane efekty	1. Budowa mostu przez rzekę Bug na Polsko - Białoruskiej granicy państwowej zlokalizowanego w ciągu drogi krajowej nr 2 na odcinku Terespol - Granica Państwa w km 673+115 w m. Terespol. 2. Budowa mostu przez Zalew Bugu w m. Terespol położonego w ciągu w/w drogi w km 672+726, z połączeniem drogowym obu obiektów i włączeniem ich do Drogowego Przejścia Granicznego w Terespolu. Powstanie mostu granicznego: 1. Poprawi dostępność komunikacyjną i możliwość uczestnictwa we wzroście gospodarczym płynącym z dynamicznego rozwoju ruchu granicznego;

2. Ułatwi mobilność mieszkańców oraz transgraniczne kontakty społecznościom zamieszkałym na pograniczu;
3. Zwiększy przepustowość przejścia oraz skróci czas odprawy granicznej;
4. Stworzy szansę wzrostu potencjału gospodarczego przygranicznych regionów poprzez wzbogacenie oferty gospodarczej;
5. Zmniejszy koszty funkcjonowania przejścia granicznego.

Przedsięwzięcie	Utworzenie polsko-białoruskiego przejścia granicznego koło Włodawy
Cel	Realizacja tego przedsięwzięcia umożliwi przywrócenie historycznie funkcjonującego (w latach 1887-1939) szlaku kolejowego pomiędzy Chełmem i Brześciem. Dzięki perspektywie włączenia tego połączenia w system transkontynentalnych powiązań kolejowych opartych na linii kolejowej LHS stworzona zostanie szansa na wszechstronne ożywienie aktywności gospodarczej i społecznej.
Zakres	<ol style="list-style-type: none"> 1). Odbudowanie mostu na rzece Bug w Orchówku k/Włodawy 2). Budowa linii kolejowej szerokotorowej relacji Orchówek k/Włodawy – Zawada k/Zamościa (LHS) przez Chełm, Rejowiec Fabryczny i Krasnystaw

Załącznik nr 3

1. Inwestycje drogowe ważne dla powiatu łukowskiego:

- przebudowa (modernizacja) drogi krajowej nr 76 na odcinku Łuków-granica województwa lubelskiego-droga krajowa nr 17 (poprawa nawierzchni i budowa ciągów rowerowo-piesznych),
- przebudowa drogi krajowej nr 63 Łuków-Biardy (granica województwa lubelskiego)-Siedlce (budowa ciągów rowerowo-piesznych przy modernizacji drogi) w tym budowa tunelu(wiaduktu) pod trasą kolejowa na ul. Siedleckiej w ciągu tej drogi,
- włączenie obwodnicy Łukowa w ciąg drogi krajowej nr 63 w tym budowa ronda na skrzyżowaniu drogi krajowej z obwodnicą.

2. Modernizacja szlaków kolejowych w tym przywrócenie połączeń pasażerskich:

- Łuków-Lublin linia kolejowa nr 30,
- Łuków-Stoczek Łukowski-Pilawa linia kolejowa nr 12 "esełka" (przywrócenie ruchu pasażerskiego),
- Łuków-Siedlce zwiększenia częstotliwości przejazdów pociągów pasażerskich na linii.

3. Narodowy Holding Spożywczy – Rolnictwo:

- w ramach holdingu budowa rynku handlowego dla rolników prowadzących rolniczy handel detaliczny w Łukowie jednym z największych powiatów województwa lubelskiego,
- budowa zakładu przetwórstwa rolno – spożywczego.

4. Dziedzictwo kulturalno-historyczne, łączymy pokolenia:

- budowa CKS (Centrum Kultury Sienkiewiczowskiej) w Woli Okrzejskiej (odbudowa dworu, rewitalizacja parku, modernizacja kopca).

Załącznik nr 4

Jako projekt kluczowy - budowa drogi S17 od Piask do granicy państwa oraz budowę szybkiej kolei wzdłuż S19.